

שבת קודש

פרשת

ראה

מבה"ח

תשפ"ו

שמזועה טובה

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

פנינים יקרים

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה". (יא, כו). פעם אחת, נסעו הרה"ק רבי אברהם משה מפרשיסחא זי"ע יחד עם הרה"ק אדמוה"ז מווארקא זי"ע אל צדיק נסתר אחד, אשר היה דר בכפר. ואמר הרה"ק מווארקא זי"ע תורה על פרשת השבוע פרשת ראה, וזה לשון קדשו, הנה דרך העולם הוא, שכאשר ילד קטן אינו רוצה לילך ל'חדר', אזי נותנים לו איזה דבר בכדי שיתרצה לילך, וכאשר כבר הגיע ל'חדר' ואין רוצה לשים לב למה שלומדים, אזי המלמד מראה לו רצועה של עור לאמור לו, אם לא תשמע ותאזין לדברי אכה אותך ברצועה שבידי. וכאשר הילד מתבגר, מבין הוא בעצמו שצריך ליתן לבו ומוחו ללמודו, ואין צריך עוד המלמד להפחידו ברצועת עור שבידו. וזה שאמר הכתוב, 'ראה', ראה והתבייש בעצמך, 'אנכי נותן לפניכם היום', שכבר אתם מספיק מבוגרים לדעת ולהבין שטובתכם היא 'אם תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם'. ואף על פי כן אין אתם רוצים לשמור את מצותיו ית', עד אשר הנני מוכרח ליתן לפניכם ברכה וקללה' בכדי להפחידכם, עכ"ל"ק. והרה"ק רבי אברהם משה זי"ע אמר, 'ראה' - אנכי בעצמי 'נותן לפניכם ברכה וגם קללה', ולא כהאפיקורסים שאמרו מי שפועל טוב אינו פועל רע ח"ו. וענה הצדיק הנסתר, אני אומר לכם תורה של כפר (א פוערישע תורה), 'ראה אנכי' שכל אחד יסתכל לעצמו (אמר בלשון פוליש, פאטשצע סאביע). כי כל כוונת הקדושים הנ"ל בביקורם אצלו, והתורות שאמרו, בכדי לחקור על הצדיק הנסתר הזה ולהוודע

שבשמים בהעלים עין מעול מלכות שמים. (שפתי צדיק אמור אות כח)

"עשר תעשר" (יד, כב). איתא: "עשר תעשר" - ותמצא מזלך (ע"י שו"ת 'איתן האזרחי' קונ"א דף נח. בשם הגה"ק רבי עקיבא מפראנקפורט זצ"ל). פירוש, "עשר" תיבת "תעשר", דהיינו, תעשר חלק עשירית מן האות ת' - שהוא מ', ומעשר מאות ע' - שהוא ז', ומאות ש' - שהוא ל', ומאות ר' - שהוא כ', תמצא תיבת "מזלך". כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע (הובא בס' 'זכרון אלעזר' סאסוב)

שם. שח הגה"ק האמרי אמת מגור זצ"ל: אם התורה מבטיחה עשירות כתגמול למעשרות, הרי בודאי שזוהי עשירות וברכה בכנפיה, ולא העושר הזה שעליו נאמר "עושר שמור לבעליו לרעתו", ולכן דרשו חז"ל (תענית ט.) על ברכת מעשר "עד בלי די" - עד שיבלו שפתותיכם מלומר די, כי על עושר סתם נאמר מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, שאין בו סיפוק, אבל העושר הזה הוא מסוג אחר לגמרי.

ובספר **תורת משה לחת"ס** (פר' ראה) וז"ל: עשר תעשר, אמרו חז"ל בשביל שתתעשר ואמרו עוד בשביל שלא תתחסר וי"ל ע"ד שאמר שלמה הע"ה ברכת ה' היא תעשיר ולא תוסיף עצב עמו, דהרי אמרו דאין אדם מת וחצי תאותו בידו ויש לו מנה רוצה מאתיים אבל בברכת ה' הקב"ה נותן לו גם מדות טובות מידת ההסתפקות, והיינו עשר בשביל שתתעשר ולא תתחסר לך על

ממנו נסתרותיו, והרגיש הוא ברוח קדשו מטרת בואם אליו, ולכן אמר להם, 'ראה אנכי' שכל אחד יסתכל על עצמו, כי לא רצה להתגלות. אילנא דחיי בפרשתן, וראה שמועות יצחק כמה נסחאות הקשורים לזה)

פי' בנועם אלימלך - י"ל ע"פ המשל אדם שיהי' בו איזה חולשה ר"ל ונתרפא ממנה אזי בכל עת ורגע הוא מעיין ושומע אם חלילה החולשה הזאת מתעורר בו. כן הנמשל בכל אדם צריך בכל עת ורגע לשמוע בעצמו ולעיין אם הוא יוצא ידי חובתו בעשיית מצות ד' אם אין מתעורר בו ח"ו איזה דבר שאינו הגון. וזהו את הברכה אשר תשמעון ר"ל זה הוא ברכה לאדם אשר תשמעון אל כו' כנ"ל שתשמעו ותעיינו תמיד אף בעשותכם מצותיו ית"ש אם אין אתם מחסרים בהם. והקללה אם לא תשמעו ר"ל אם לא תשגיחו על עצמיכם כנ"ל לכן צריך האדם להסתכל תמיד ולהשגיח על עצמו בכל עת שזה יהיה ברכה לו ולזרעו עד עולם וק"ל:

"בנים אתם לה' אלקיכם" (יד א). מזקיני הק' (החידושי הרי"ם) ז"ל, 'אשר תקראו אותם' דרשו חז"ל 'אתם' אפילו שוגגין אפילו מזידין אפילו מוטעין, אמר קל וחומר מה כאן שנכתב 'אתם' ועל פי דרש דרשו 'אתם', מכל שכן מה דכתיב 'בנים אתם וגו' אפילו שוגגין מזידין כו' אין אובדין השם בנים להשי"ת. על ידי זה יתלהב לב אדם עד מתי יצער אביו

ידי שתוסיף להתאוות עוד יותר, ושיתן לך ה' מדה טובה מדת ההסתפקות.

וכעין זה כתב בספה"ק **מאור עינים** (פ' ראה) על הפסוק עשר תעשר, כלפי מה שאחז"ל עשר בשביל שתתעשר, שאין הכוונה דווקא לעשירות ממון, אלא

גם עשר בשביל שתתעשר, והרי החוש מכחיש זה. אלא הכוונה לאיזהו עשיר השמח בחלקו, בהמדה טובה שמסתפק ודי לו במה שיש לו.

ושבת שמה

השנה, וזהו שתקנו בסליחות לעמוד קודם היום, כדי שירבו יותר מימי החול, וז"ש הקיצותי פירש"י שמקיצין מן השינה, ואמר ועודי עמך, שהוא לשון תוספות שע"י תוס' הלילה, ירבון יותר על ימי חול.

כמה פתגמים יקירין מענינא דינמא
'חודש אלול ימי הרחמים והסליחות'

ידוע הנוטריקון: אני לדודי ודודי לי - ראשי תיבות אלול. והוסיף על כך הרה"ק רבי שלמה מקרלין זיע"א - שצריכים להשים לב שהסופי התיבות, הם יודי"ם יודי"ם בלבד... כי זה עיקר כל העיקרים להיות יהודים, ככל האפשר יותר יהודים.

מתוך מכתב מאת הגאון החסיד רבי שמואל יעקב רובינשטיין זצ"ל אב"ד פאריז בעל ה"שארית מנחם": אלול - מלשון ריגול הנה ימי אלול ממשימים ובאים, הסבא קדישא מקוצק זצ"ל אמר לפי התרגום על הפסוק 'ויתורו את הארץ', מתרגם: 'ויאללון ית ארעא'. חזינו אשר 'אלול' הוא מלשון מרגל, כי אז מוטל על האדם לרגל) במדבר יג, כא) את עצמו לחפש אחר המומים שבגלוי ובסתר. ובאמת צריך אדם להיות מרגל ממדרגה הראשונה, 'שפאן' (מרגל) גדול, למצוא החסרונות כמו שהם, בלי התנצלות של שקר, כמו שאמרו חסידים הראשונים בקוצק: 'אם במחלת ימצא הגנב' (שמות כב, א), 'אז מען גראבט זיך גוט אריין אין זיך, דאמאלס געפינט מען דעם גנב' (כשחופר בתוך עצמו היטב בתוך תוכו, אז מוצא את הגנב). וז"ל. (גיליון כרמנו ראה תשע"ו)

שזוכים למדת ההסתפקות, והוא שמח בחלקו, עכ"ד.

ובמאור עינים (פ' וארא) הקשה בהא דאמרינן (תענית ט.) עד שיבלו שפתותיכם מלומר די, והא אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. ותיריך דזהו רק ברשעים הקרויים מתים, אבל היראים ושלמים לא יחסר להם כל טוב. ומבאר דזהו מה דקאמר

השמים לשוב בתשובה, ואין ליצר הרע הכח להפריע בעדם מטוב ועד רע. וזהו שאמר לבן הארמי ליעקב: "יש לאל ידי לעשות עמכם רע", במשך ימות השנה, "ואלוקי אביכם אמר אמר אלי לאמר" - אמ"ש נוטריקון ש'בת מ'ברכין א'לול, מאותה שבת אומר הקב"ה ליצר הרע, "השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע", כי יש להם סיוע מיוחד מאת הקב"ה לתקן את כל אשר פגמו במשך כל ימות השנה. (שבילי פינחס עקב תשע"ח)

דבר מופלא במעלת ימי חדש אלול הביא בפנים יפות (אמור). חסד השי"ת שמחשב ימי אלול, כל שעה כיום ואמרו על זה ולי מה יקרו רעין א-ל, דקאי על ימי אלול, ששורשו הוא כמ"ש האר"י שהם ימי ריעים וימי רצון, שחודש הזה מכפר על כל השנה, ורמזו זה במשנה [כתובות פ"ה, מ"ב] נותנין לבתולה שנים עשר חודש, פירוש שמזל אלול הוא בתולה, והיא מכפרת על שנים עשר חודש, וכן אמרו במדרש והביאו הטור א"ח [סי' תקפ"א] שהזקנים מקדימים מחודש אלול, והקב"ה מכפר שליש עונות, בעבור תשובת הזקנים המקדימין. ופרשו בזה מ"ש הנביא [ירמיה לא, יג] אז תשמח בתולה במחול, ובחורים וזקנים יחדיו, פירוש שנמחול עונותיהם בחודש אלול שהוא מזל בתולה, אפילו לבחורים בזכות הזקנים, וז"ש במחול, ובחורים וזקנים יחדיו, והוא חסד השי"ת שמחשב ימי אלול, כל יום שהוא י"ב שעות, שעה אחת ליום, והם ימי קודש המכפרים על ימי חול, והיינו אספרם מחול ירבון, שימי אלול הקדושים, ירבון על ימי החול של כל

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא, כו). יש לדקדק למה דוקא "היום". וי"ל, כי ידוע ד"עובד כוכבים ששבת חייב מיתה" (סנהדרין נח:). ואיתא במדרש (הובא בתוס' חגיגה ג: ד"ה ומי) שהשבת מעידה על ישראל שהם עם אחד בארץ. וזהו שאומרים בשבת במנחה: "אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". הרי שהשבת היא טובה לישראל. וידוע שמשנה רבינו מת בשבת (עי' מנחות ל. תוד"ה מכאן; רא"ש פסחים פ"י סי' יג וקרב"נ שם), ואת משנה התורה הזאת אמר משה סמוך למיתתו. לפיכך אמר: "ראה אנכי נותן לפניכם היום" - כלומר בשבת - "ברכה וקללה", ברכה לישראל וקללה לעכו"ם, כאמור. הגה"ק רבי איציק'ל האמבורגר זצ"ל (משנת הלוי; מטעמי יצחק)

שבת מברכים חודש אלול

אמר כ"ק מרן אדמו"ר רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע רמז נפלא על שבת שמברכים בה חודש אלול, במה שאמר לבן הרשע ליעקב אבינו (בראשית לא-כט): "יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלוקי אביכם אמר אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע". וביאר בדברי קדשו על פי המבואר בזוהר הקדוש במדרש הנעלם (פרשת תולדות קלז.) כי לבן הארמי הוא רמז על היצר הרע המפתה את איש ישראל לדבר עבירה, אולם משבת שמברכים בה חודש אלול זוכים ישראל להתעוררות מן

בהקדמה לספר **סמיכת חכמים** (להגה"ק רבי נפתלי הכהן זי"ע) כתב ליישב מה שנשאל אהא דאמרו בתענית (ט) דאע"ג שאסור לנסות את הקב"ה וכדכתיב 'לא תנסו את ה', מכל מקום גבי מעשר מותר לנסות אם יתעשר וכדכתיב 'הביאו את כל המעשר אל בית האוצר וגו' ובחנוני נא בזאת אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די' עיי"ש. וקשה דמאי שנא מצות מעשר דשרי לנסות בה משאר מצות שנאמר בהם לא תנסו. והשיב דהנה אמרו חז"ל (אבות פ"א מט"ז) אל תרבה לעשר אומדות, וכן בקידושין (נא) המרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלן.

נמצא שהבא להפריש מעשר מפירותיו צריך שימדוד מתחילה כמה פירות יש לו כדי שלא יעשר מאומד. והנה מבואר בש"ס תענית (ח) שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד אלא בדבר הסמוי מן העין. ומעתה יוצא שהמודד את פירותיו כדי לעשר אי אפשר שתחול ברכה בפירותיו כיון דהוי דבר הנמדד. אולם הקב"ה עושה לו נס גלוי היפוך מן הרגיל, דאע"ג שהוא דבר המדוד ואינו סמוי מן העין מכל מקום שולח ברכה בפירותיו בזכות קיום מצות מעשר. ולכן דוקא במצות מעשר רשאי לנסות, דבשאר מצות אם ינסה ותבוא אליו הברכה, יתכן שיתלה כי כוחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה, ולא יכיר כי מאת ה' היתה זאת להביא ברכה אל תוך ביתו, ולכן אסור לנסות, אבל במעשר הלא בהכרח יודה כי הברכה היא מאת ה', כי אם לאו שהשי"ת צוה לו את הברכה, היה מן הראוי שלא תחול הברכה על פירותיו מכיון שנמדדו ואינו סמוי מן העין, ולכן דוקא במעשר רשאי לנסות, עכ"ד.

"וכי ירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום" (יד, כד). בספר **יגדיל תורה** הביא בשם **האלשיך** הקדוש, אם הנך מרגיש שהדרך לבית המקדש קשה

עליך, וטורח רב בעבורך, סימן בדבר שהמקום ב"ה רחוק מלבך.

כעין זה פירש **המגיד מדובנא** זצ"ל על הפסוק "ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" (ישעיה מג, כב) המשיל **המגיד מדובנא** זצ"ל משל לסוחר ששלח שליח אל בית הדואר על מנת שיביא לו חבילה. כששב הסוחר ובידיו החבילה וביקש לקבל את שכר טרחתו נתן לו הסוחר סכום מסוים, אך השליח סירב לקחת את הסכום המוצע "כל כך מעט כסף", טען, "והרי היתה זו חבילה גדולה וכבדה וכה התעייפתי כשנשאתי אותה". "חבילה גדולה", הגיב הסוחר, "לא ייתכן, החבילה שהייתי אמור לקבל היתה קטנה וקלה שהכילה זהב ואבנים טובות". אם נשאת חבילה כבדה, משמע שטעית והחלפת את חבילתי באחרת המכילה דברים פשוטים וכבדים, אילו היית נושא את החבילה שלי כלל לא היית מתעייף". וזהו "ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל" הסביר **המגיד מדובנא** את הנמשל אם התעייפת בעשיית המצווה משמע שלא לשם שמים התכוונת, כי אין עיף וכושל בי, אוהבי ה' ושומרי מצוותיו אינם חשים כל קושי ועומס בקיום המצוות. כידוע אמר ע"ז **הרבי מקאצק** זצ"ל, שזה אחד מג' המשלים שהמגיד מדובנא כיון בהם לאמת. (גיליון פרשת ראה דברי תורה ליזענסק תש"פ)

"די מחסורו אשר יחסר לו" (טו, ח). וברש"י אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו. בספר **טעם ודעת - מהגר"מ שטרנבוך** שליט"א, ומבואר דמצות צדקה הוא לספק לעני כל מחסורו, ואף שאין צריך לו לקיומו ההכרחי כגון סוס לרכוב עליו. אמנם בספר **ישמח משה** להרה"ק **רבי משה טייטלבוים** זצ"ל, מפרש דאין כוונת הפסוק לספק כל אשר יחסר לו לעני, אלא בשהיה עשיר וירד מנכסיו, ועדיין לא נתפרסם הדבר לרבים, דמצוה להחזיק בו, בסוס לרכוב עליו, כפי אשר נהג בעת היותו עשיר כי על ידי כן לא יכירו בו שירד מנכסיו ולא יתבזה, והיינו מה שהקדים הפסוק "וההעבט תעבטנו"

דמתפרש כפי מה שנתבאר דאיירי בעשיר שירד מנכסיו כי עני זה יתבייש ליטול מן הצדקה, והמצוה לתת לו לשם הלואה. אבל במי שעניותו ידועה לכל, לא ציונו למלא כל משאלותיו ותאוותיו, כי אם מה שנצרך לו לקיים.

ולאידך גיסא שמעתי שהרה"ק **הרמ"מ מקאצק** זצ"ל חלק כבוד לאחד שבא לבקרו באופן מיוחד, בהסבירו פשר הדבר, כי כשם שמצוה לתת לעני סוס לרכב עליו ועבד לרוץ לפניו אף שאינו אלא שטות וכבוד מדומה, מ"מ מצוה לתת לו כפי הנצרך לו, כן הוא הדבר באיש זה שכל מחסורו הוא להיות מכובד על הבריות, והוא רודף אחר הכבוד, לכן מצוה לכבדו ולהעניק לו כדי מחסורו, ומשמע מזה שתפס בפשוטו שמצות צדקה ליתן לעני כל מחסורו.

ומפי הרה"ק **הבית ישראל מגור** זצ"ל שמעתי לחלק, דמעות מעשר ודאי יש ליתן לעניים ממש כפי הנצרך להם להתקיים, אמנם אף אם נותן לו כל מחסורו כפי אשר יתאוה לו, לצדקה יחשב לו, ומצוה גדולה היא, אלא שלא תקנו מעשר לעניים, אלא בעניים ממש כדי לקיים את נפשם. אלא שהוסיף שאינו מורה כן הדין למעשה, אף שנראה לו כך.

"נתן תתן ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל דבר זה יברכך ה' אלקיך" (טו, י). בשם הרה"ק **הרבי ר' ברוך ממעזיבו** זיע"א מובא, איתא בגמרא (פסחים ח): האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני או שאהיה בן העוה"ב הרי זה צדיק גמור". וזהו הרמז כאן: "נתן תתן לו ולא ירע לבבך", שלא יהיה לך צער בלבבך שמא היתה נתינתך לצדקה שלא לשם שמים, "כי בגלל הדבר הזה", רצ"ל, אפילו אם נתינת הצדקה היתה שלא לשם שמים, אלא 'בגלל' איזו פניה, אף על פי כן יברכך ה'.

עובדות צדיקים

"ראה אנכי" (יא, כו). פעם אחת הבחין הרה"ק החי' הרי"ם זי"ע בחסיד הסתכל בעצמך א' שעומד ומביט בו זמן רב, שאלו החי' הרי"ם לשם מה אתה עומד ומביט בי, השיב אותו חסיד כי ראה **באור החיים הק'** עה"פ 'ראה אנכי' שבהבטה בפני הצדיק נשפע ברכה. השיב לעומתו החי' הרי"ם, הלא כתיב 'ועמך כולם צדיקים' א"כ גם אתה צדיק, אז מוטב שתסתכל בתוך עצמך, ותראה אילו פנים יש לך. ליקוטי הרי"ם ח"ב עמ' קעט)

"את הברכה אשר תשמעו" (יא, כז). פירש רש"י על מנת אשר תשמעו. נוהג היה הרה"ק ה'ויחי יוסף' מפאפא (תולדות ויחי יוסף, ח"א עמ' תכז) זצ"ל, לומר בדברי

תורתו לימודי זכות וסנגוריה על ישראל קדושים, ולהמליץ טוב בעדם כלפי שמיא, בכדי להמשיך עבורם ברכה וישועה. פעם כשערך שולחנו הטהור בשב"ק פר' ראה, פתח ואמר: "נוכל ללמוד מפרשתינו עד כמה חפץ הקב"ה להצדיק ולברך את עמו ישראל בכל מצב שהם שרויים בו ואפילו בשפלותם. כי הנה כתוב בריש הפרשה "את הברכה אשר תשמעו" ורש"י הקדוש מבאר "על מנת שתשמעו". לכאורה מה בא רש"י לחדש בדבריו, ומה הוסיף על גופו של מקרא. אין זאת אלא שנתכוון לומר, כי הברכה שהקב"ה נותן לישראל היא בבחינת "על מנת", דהיינו כמאמרם ז"ל (קידושין ח). "כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי", נמצא שישפיע להם את הברכה תיכף ומיד.

קול מבשר

שמים וארץ הרים וגבעות, השמים וכל תולדותיהם, א"כ גם זה יוכל להיות, ה' תקצר, עכ"ד.

הרי שמאופן בריאת העולם וסדרה, יש לנו חיזוק גדול שלא נאבד תקותנו ולא נתייאש מגאולתנו ופדות נפשנו, שאע"פ שאנחנו סחופים נדחפים ושפלים בתכלית השפלות היום, מ"מ ביום מחר יש לאל ידו ית"ש להוציאנו לאור גדול כמו שהיה בבריאת העולם, שהיום היתה הארץ תוהו ובוהו, ומחר נעשו עולם ומלואו כנזכר. וזה שבא המדרש לרמוז, "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", זו רוחו של מלך המשיח, כלומר שלא נתייאש מביאת משיח צדקנו, כי בואו הוא דוגמת בריאת העולם, שהיום היה העולם תוהו ובוהו, וביום מחר שמים וארץ וכל צבאם, ודו"ק.

ונזכה לגאולת עולמים במהרה בימינו וברחמים גדולים אכ"ר.

"ראה אנכי נתן לפניכם... ברכה וקללה" (יא, כו). איש חסיד היה הרה"ח המפורסם **רבי ישראל דוד נייאוואהנער ז"ל**, מחשובי תלמידי ישיבות נאווהארדאק, ואחר המלחמה בהגיעו לארה"ב, שימש כמשגיח בישיבת סאטמאר בוויילאמסבורג. וסיפר הרי"ד, כי פעם אחת ישב באסיפה שהשתתף בה הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, ודנו באיזה אופן להגיד תוכחת מוסר אל הבחורים, אם בהגדלת פגם החטא והעונשין, או במעלת וחשיבות האדם מישראל וקיום המצוות. פנה הרה"ק מסאטמאר אל רבי ישראל דוד ואמר לו: ר' ישראל דוד, איר זענט דאך א נאווהארדאקער (אתם הרי מנאווהארדאק), ובישיבותיכם הרבו בלימודי המוסר, בפרט בספר 'חובת הלבבות', ובכן אשאל את מע"כ, כמה פעמים נזכרת תיבת 'גיהנם' בחובת הלבבות? התחיל רבי ישראל דוד לנסות להיזכר, אך בטרם הספיק להשיב, מיד נענה הרבי ואמר: קיין איינמאל נישט!! (אף פעם אחת לא), המשיך הרה"ק ואמר, למדנו מזה, כי גם בספרי המוסר לא הרחיבו הדיבור אודות עונשי גיהנם ופגמי החטאים, אלא בהגדלת חשיבות בן ישראל וקיום המצוות. וכאשר סיפר רבי ישראל דוד עובדא זו, הוסיף לאמר, הלא בנאווהארדאק ידעו בע"פ הספר חובת הלבבות, ועם כל זה מעולם לא שמנו לב לדייק עד כדי כך... (כרמנו דברי של טעם תשפ"א מפי נכדו הג"ר שניאור זלמן ווייס שליט"א)

"כי ירחיב ה' את גבולך כאשר דבר לך ואכלת בשר" (יב, כ). פעם אחת היה הרבי **ר' צבי אלימלך** משובתי שבת אצל הגה"ק מאפטא, וסיפר להרה"ק כי זה שנים רבות אשר אינו אוכל בשר, מחמת שהשוחט ובודק לא הוטב בעיניו, ואמר לו הרה"ק מאפטא 'ישר כחך', וסיפר לו כי בעיר **יערסלוב** שלטה פעם אחת חולאת על ילדים קטנים, וכתבו להרה"ק **רבי רבי אלימלך מליזענסק**, וענה להם, מי אנכי כי שלחתם אלי, האם נביא או בן נביא אנכי אשר אדע

מאותם המכונים בעיניך "אנשים", ונתן לו את ברכתו לקחתו לחתן לבתו. רשומים בשמך (עמ' תנג)

"ואת השלך" (יד, יז). **וברש"י** השולה דגים מן הים. מביא **באוצרות צדיקי וגאוני הדורות** פר' שמיני, סיפר הרה"ק בעל **הפני מנחם מגור** זצ"ל: כשנסעתי עם אבי **האמרי אמת** זצ"ל בספינה לארץ ישראל, הייתי בחור בר מצוה. אבי ישב למטה בחדרו והגה בתורה והקפדתי לשהות במחיצתו. באחד הימים עליתי למעלה לסיפון וראיתי עוף גדול יורד עד למים תופס דג בפיו ועולה עם הדג. אחי **הבית ישראל** זצ"ל, שעלה לסיפון האוניה לחפשנו, גם ראה את זה. ניגש אלי ואמר: אתה רואה, רצו שלא לחינם תעלה על הסיפון והראו לך את ה"שלך", שכתוב בתורה בפרשת ראה, עליו כתוב **רש"י** שהוא עוף ששולה דג מהים. -

"לא תבשל גדי בחלב אמו" (יד, כא). פעם אחת הייתי אצל שולחנו של **הרה"ק** (רבי צדוק) **הכהן מלובלין זי"ע** בסעודת פורים,

"זאת הבהמה וגו' איל וצבי ויחמור" (יד, ד-ה). פעם אחת בא אל הגאון **הרוגוטשאווער** זצ"ל, יהודי "בעל הבית", מלווה בבחור בן תורה, ואמר לגאון שהוא מחפש חתן לבתו, ובכדי לדעת מה טיבו של הבחור, הוא מבקש מהגאון שידבר עמו בלימוד. דיבר הגאון עם הבחור רבות בלימוד, וכדרכו העיר לו מדי פעם בתוך דבריו על חידוש או פשט שלא הסכים לו, ואגב חורפיה אף גער בו כמה פעמים בלשון: **"דו בהמה"** (בהמה שכמותך). אותו בעל הבית שנוכח בכל מהלך השיחה, הבין כי אין דעת הגאון נוחה מידיעותיו של הבחור בתורה, ולכן עם סיום השיחה פנה היהודי אל הגאון, באמרו: "אם כן, לא אקח את הבחור הזה לחתן לבתי". שאל אותו הגאון: "מדוע מה פגם מצאת בבחור הזה?" השיב היהודי: "הרי שמעתי שהגאון התבטא כלפיו כמה פעמים שהינו 'בהמה', והנני מסיק מכך שהוא 'עם הארץ', ובאחד שכזה איננו חפץ". השיב לו הגאון: "תנוח דעתך, מיינע בהמות זענען בעסער ווי דיינע מענטשן!" [אותם שמכונים אצלי **"בהמה"**, הם עדיפים ומעולים יותר,

סיבת החולאת, רק באשר שכבר פניתם אלי אומר לכם, כי תראו מהיום והלאה להשגיח היטב על השוחטים בעירכם, וכן עשו אנשי העיר ושכרו איש אחד תלמיד חכם וירא שמים שיעמוד אחורי בית המטבחים לראות מעשיהם, יום אחד שמע המשגיח כי השוחט הזקן אמר להשוחט הצעיר, הטרם תדע כי עין אנשי העיר צופים היטב על מעשינו, לכן תדקדק היטב ולא תעשה כמו שעשינו עד עתה, אז נוכחו לדעת כי דבר אלקים אמת בפי **הקדוש הנ"ל**, והסירו את השוחטים ובודקים ממשמרתם, וחמת המחלה שככה. כה סיפר לו **הרב מאפטא**, ולא ארכו הימים בא כתב תלונה מבית המשפט אל השוחט ובודק דקהילת **טשוטש** מנכרית אחת שהיתה תובעת אותו להחזיק את הילד אשר ילדה ממנו רח"ל, ואז נודע בעיר גדלו ותפארתו של **הרה"ק ר' צבי אלימלך ז"ל** (ראה עוד בס' **הרבי רבי צבי אלימלך מדינוב** עמוד לא, ובספר **דער בלאזובער רבי** עמוד תקסא שהביאו עובדא זו בכמה שנויים). ונסיים בדבריו הקדושים של רבינו זי"ע שכתב בסיום האזהרות הנ"ל, וזל"ק: "עד כה הגיעו דברינו אלה להזהיר את אחינו בני ישראל, השומע ישמע, והחדל יחדל ויאמר 'אחרי שרירות לבי אלך', אבל ח"ו 'לא יאבה ד' סלוח לו כי אז יעשן וכו'", על כן שמעו אלי רודפי צדק וישמע אליכם אלקיכם, וכל מי שיודע בנפשו אשר חטא והעוה בעבירות הן קלות הן חמורות, הן איש הן אשה, ובא ליקח תשובה על חטאתו מפי המורה טרם בא יום ד' הגדול והנורא, מובטחני באחינו בני ישראל אשר יכנסו דברי אלה באזניהם ויכירו וידעו ויקבלו האמת ממני שאמרו, כי הן המה זרע ברך ד' זרע אברהם יצחק ויעקב, והשי"ת ינחנו במעגלי צדק למען שמו, דברי אלה הנאמרים באמת באהבת ד' ובאהבת תורתו ובאהבת ישראל עם קרובו המצפה להרמת קרן ישראל בקרן בן שמן, במהרה בימינו בקרוב.

פינת יקרת

שמוטל על המשגיחים לדרוש זאת בפני הבחורים בזמננו.

קִשָּׁה לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרִצּוֹת חֶסֶד (אבות ה, יא). איתא בגמ' (ברכות ס). דהלל הזקן היה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר, אמר, מובטח אני שאין זה בתוך ביתי. ולכאורה מהיכן היה משוכנע שאינו בביתו. וביאר **הגאון מטשעבין** זצ"ל, שהלל ידע שהוא חניך את בניו שבכל אופן ומצב אין צועקים 'דא שרייט מען נישט', ולכן ידע שאף אם ארע להם דבר, מחונכים הם שלא לצעוק, כאן צורת הדיבור היא שונה, כאן לא צועקים... (שר התורה)

"בנים אתם לה' אלקיכם" (יד, א). בשו"ת **הרשב"א** (ח"א ס' קצד וס' רמ"ב), הביא: בגמ' (קידושין לו). בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה, רבי מאיר אומר בין כך ובין כך קרוים בנים. אע"ג דבעלמא קי"ל רבי מאיר ור' יהודה הלכה כר' יהודה, ככאן הלכה כר' מאיר...

בעל **הנתיבות שלום** (ח"ב עמ' מד) אמר בשם **היסוד העבודה** מסלאנים זי"ע אמר שמצוה לחזור על הפסק הזה של **הרשב"א**. וכן **הגרמ"י לפקוביץ** זצ"ל (דרכי החיים ח"ב עמ' נה) היה אומר

כספו שהיתה לו ברשותו ונתנו לו. אח"כ שאלה אותו הרבנית בתמיהה רבתי, לצרכים הנצרכים בבית אין לך כסף, ובשביל שונא ומתנגד הוצאת את כל כספך? אמר לה הרבי כשבת צחוק על שפתיו: לפני כמה רגעים טען לפני אחד, גם אותה טענה, וביותר שיכנוע. שאלה הרבנית מי הוא זה?, ענה הרבי: היצר הרע...

"ואל ירע לבבך בתוך לו" וגו' (טו, י). בספר **חמדה גנוזה** הביא, אמר אא"ז (הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זי"ע) שמקנא **בהרבי ר' הערש** (מרימנוב) זי"ע, שאם לא היה לו מעות לנתינת צדקה לא היה לו עוגמת נפש, ואני באם אין לי ליתן צדקה, נעמט עם מיר ארוים דאם גאנצע כח (זה מוציא ממני את כל כוחותי).

אמר **שהה"ק מאפטא** נתן פ"א לעני אחד שלש מאות ד"כ, ואמר להעני, הש"י יעזור לי שיקוים בי ואל ירע לבבך בתוך לו (דברים טו, י) שאל אותו העני, וכי רבינו אינו נותן לי בתשואת חן, אמר, חלילה, אך כונתי מחמת שברצוני היה ליתן לך חמש מאות ד"כ, וע"ז דאבה לבי באשר אין בכוחי ליתן לך הסכום הלז, ולזה אני מבקש שלא ירע לבבי בתתי לך, אף שברצוני ליתן סך מסוים, לא ירע לבבי על שאין בכוחי לתת לך יותר, רק אתן כפי יכולתי בלב שמח. (גיליון פרשת ראה דברי תורה לזענסק תש"פ)

כי מציון תצא תורה, וז"ל: לפי שהיה רואה קדושה גדולה וכהנים עוסקים בעבודה היה מכוון לבו יותר ליראת שמים וללמוד תורה כדדרשין בספרי למען תלמד ליראה וגו' גדול מעשר שני שמביא לידי תלמוד לפי שה' עומד בירושלים עד שיאכל מעשר שני שלו וה' רואה שכולם עוסקים במלאכת שמים ובעבודה ה' גם הוא מכוון ליראת שמים ועוסק בתורה, וזהו כי מציון תצא תורה עכ"ל.

ולפליאה שלא נזכר בדברי **התוס'** שהיה רואה שעוסקים גם בתורה, אך הפירוש הוא שמקדושת המקום ומעבודת הכהנים, כשהיה רואה שהכהנים עוסקים במלאכת שמים ה' גם הוא מכוון לבו ליראת שמים, שכשיהיה בביתו יעסוק בתורה ובתפילה כראוי, וזהו "למען תלמד ליראה את ה' אלקיך", ער זאל זיך דא אויס לערענען וויא אזוי אין דער היים מורא צו האבין פאר השי"ת. מאורן של ישראל (נספח לספר ישמח ישראל):

"לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ירך מאחריך האביון" (טו, ז). **וברש"י** יש לך אדם שמצטער אם יתן אם לא יתן, לכן נאמר לא תאמץ. יש לך אדם שפושט את ידו וקופצה, לכן נאמר ולא תקפץ. מסופר על הרה"ק **רבי מנחם מנדל מקאסוב** זצ"ל בעל **האהבת שלום**, שבא אליו אחד ממתנגדיו שהיה דחוק בכסף, וביקש ממנו שיעזור לו להשיא את בתו. הוציא הרבי את כל

והיו שם חסידים שבאו מערי השדה. ובחפצם לשמח את רבם הקדוש בשמחת פורים, התחפש אחד מהם לרב מעיירה קטנה, ואחדים התחפשו לפרנסי העיירה, ויגשו אל הרב הקדוש לדין תורה. הפרנסים טענו כי הרב שלהם הוא עם הארץ ואינו יודע להורות אף הוראה אחת, והרב באחת כי הוראותיו הם בדיוק על פי דין היורה דעה, וכל רב וגם גאון הגאונים לא יורה אחרת. אז שאל הכהן את הפורים רב: אמור נא לי את הוראותיך, ענה הפורים רב: באה לפני שאלה שחלבו חלב לתוך כלי מנוקב והפרה תחבה את רגלה לתוך הכלי. אז שאל אותו הכהן: ומה הורית בזה. ענה הרב: הוריתי כי החלב טעונה הדחה, והכלי לבון, והרגל של הפרה נעיצה בקרקע... כשמוע הכהן את הוראתו התחיל לשחק שחוק גדול שארך רגעים אחדים. וכולם אמרו כי מעולם לא ראוהו בחדוה ובשמחה כמו אז! הפורים רב סיפר לפני הכהן עוד מהוראותיו, אבל מפני שהדבר הזה קרה מלפני ארבעים שנה שכחתי את יתר ההוראות אבל ההוראה ההיא נשארה בזכרוני. (מלאכי עליון, עמ' כה אות לד)

"ואכלת לפני ה' אלקיך במקום אשר יבחר וגו' למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים" (יד, כג). פעם אחת אמר הרה"ק **ה'שמח ישראל'** **מאלכסנדר** זצ"ל לחסיד אחד, בוא נא ואראך דברי **התוס'** במסכת בבא בתרא (כא.) ד"ה

יומא דהילולא

חיבה וכבוד גדול.

סיפר ר' הרש מאיר (שו"ב מניימארקט) הגיד שסיפר לו הגאון ר' יוקל זצ"ל אב"ד משם (בעל שו"ת ברכת יעקב), שהוא קיבל הורמנא מהגאון בעל ישועות יעקב כשהיה בן טו"ב שנה. ושהוא ביקר אצל הג' מאה"ג הוא איזה שעות לפני פטירתו והוריד דמעות, והגאון אמר אליו שמסדר לעצמו כעת הלכה ותוס' אשר ידרוש בו בשמים.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ"ו מנ"א (ה'תשל"ט)
יומא דהילולא קדישא
של בעל ה"דברי יואל"

הרה"ק רבי יואל מסאטמר זיע"א בן
הרה"ק רבי חנניא יו"ט ליפא זיע"א

הרה"ק מסאטמאר זיע"א היה ממש התגלות של ההבטחה האלוקית שנאמרה בתורה אחר התוכחה הכתובה בפרשת בחוקותי, ששם נאמר "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתי ולא געלתים לבלותם להפך בריתי איתם כי אני ה' אלקיהם" (ויקרא כו, מד), וכמו שדרשו חז"ל כי פסוק זה עולה על חכמי הדורות (מגילה יא). וכך ראינו בדור האחרון, אחר שנתקיימה התוכחה במלואה בשנות המלחמה העולמית השנייה, אשר בהם נהרגו רוב מנין ובנין של היהדות הנאמנה, ונטבחו על קידוש ה' צדיקי אמת וקדושי עליון. וכך נשאר הדור הנותר לפליטה שרידי החרב, כמעט כצאן אשר אין להם רועה, ובפרט בארה"ב שהגיעו שם אלפי פליטים גלמודים שבורים ורצוצים, והמצב של היהדות היה בכי רע, והיה נראה כי כל היהדות החרדית הולכת להיחרב ח"ו בלי תקומה. ודוקא בדור זה האיר הקב"ה את אורו של הרה"ק מסאטמאר, אשר קם והתנשא כארי והעמיד מחדש את היהדות החרדית בתוקפה ובזוהרה, ובגלות ארה"ב בפרט התעוררה היהדות כולה לתחייה ממש בכוחו של אותו זקן, כאשר הבטיח הקב"ה "לא מאסתי ולא געלתים"...

.....

בספרו סימן תע"ו סעיף א' מובא שאלה בענין איחור אכילת אפיקומן בגלל ההכנה בכוונה, ובשו"ת שארית לנפש חיה סי' א' גילה מי היה "השוואל" וכתב שם ואם כי שם לא נאמר מי היה השואל, אך נפשי יודעת מאוד שזאת היתה שאלת הרב הקדוש איש אלקים רבי משה לייב מסאסוב, שאול נשאל לפני כבוד הרב הגאון מאור הגולה בעל ישועות יעקב, באשר היה צריך הכנה דרבה לקריאת הלל על הסדר, ולאכילת המצה של מצוה, עד שע"י זה נתעכב במצות אכילת אפיקומן עד אחר חצות הלילה, אם יוכל להתעכב ע"י זה, או לבטל ההכנות כדי לאכלו קודם חצות". מעניינת ביותר תשובת רבנו שאף הוא לא נמנע על קהל חסידים: "שהסכים עם הרב הקדוש לאכול אפיקומן אחר חצות, ולא לבטל ההכנות הנצרכים לו".

.....

בעיצומו של ליל הסדר אצל הגה"ק רבי יעקב אורנשטיין, בעל "ישועות יעקב" זיע"א, נכנס יהודי ושאל שאלה באיסור והיתר, שאלה שנגעה לכשרותם של כל כליו של אותו יהודי. הסתפק ה"ישועות יעקב" מה לענות לו, והיות שזמנו לא היה בידו, להתחיל ללמוד את הסוגיות בעיצומו של ליל הסדר. הוא הזמין אותו לסעוד על שולחנו בכל ימי החג, אך אותו יהודי סירב באומרו ששאלתו אחת היא מותרים או אסורים. חשב ה"ישועות יעקב" כמה רגעים, והשיב לו שכליו כשרים. אותו יהודי שב לביתו שמח וטוב לב, אך ה"ישועות יעקב" התקשה לשוב לעריכת הסדר, והמשיך לחשוב האם עשה כהוגן שהתיר לו את כליו, והסביר שאמנם מצא ב'שאלות' שסובר שיש ביטול בשישים בכגון דא, אך אינו יודע אם מסתמכים בכהאי גוונא על שיטתו בזה. ביו"ט בבוקר אורו פניו, והבחין בני הבית ששמחה מציפה את לבו, וכשנשאל לפשר שמחתו, סיפר שבילילה הגיע אליו בעל השאלות בחלומו, והודה לו על כך שהשתמש בהיתרו, באומרו שמאז שפסק כן מעולם לא השתמשו בפסק שלו אלא עתה.

כ"ה מנ"א (ה'תקצ"ט)

יומא דהילולא קדישא
של בעל "ישועות יעקב"
הגה"ק רבי יעקב אורנשטיין זיע"א
בן הגה"ק המקובל האלוקי רבי
מרדכי זאב זיע"א

אמו הרבנית הייתה בת הגאון מו"ה שאול חריף אבד"ק אלעסק, שניהם נכדי ה"חכם צבי" זצוקלה"ה. והגה"ק הרבי ר' העשיל מקראקא זיע"א

◆

הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז התבטא פעם, שכל הספרים המקובלים בקרב ישראל מימים ימימה עד ה"ישועות יעקב", ועד בכלל, נאמרו ברוח הקודש!

.....

הגאון בעל ה"ישועות יעקב" היה נערץ ונכבד אצל כל גדולי הדור, כולם כאחד הכירו בו כמחוקק ופוסק הדור, עד שהגאון בעל "חוות דעת" מתארהו בהסכמתו בתואר: רבן של כל בני הגולה.

כיוצא בו מסופר על רב גדול שבא לשאול בעצת הרה"ק רבי אורי מסטערליסק זיע"א בדבר שאלה גדולה וחמורה אשר לו, שיוורנו אל מי מגאוני הדור יפנה בשאלתו, המליץ לו הרה"ק מסטערליסק להפנות שאלתו אל הגאון ה"ישועות יעקב", כי הוא רבן של כל בני הגולה, ובשמים פוסקים הלכה כמותו.

.....

רבינו היה בידידות עם כ"ק מרן ה"שר שלום" מבעלזא זיע"א אשר הראה לו חיבה יתירה. כן היה נערץ ונקדש בעיני מאירי דרזין הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א שבכל עת בואו ללבוב היה מבקר בהיכלו כבוד והשתעשע עמו בשעשועין דאורייתא, בנגלה ובנסתר.

גם הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זיע"א היה עמו בקשרי ידידות ואף התכתב עמו בהלכה. רבינו מזכירו בספריו כמה פעמים מתוך

הרה"ק מסאטמאר היה לו כח מיוחד של השפעה וגילוי, שהיה יכול למסור את ענייני ולגלותו החוצה, עד שכל מי שרק בא בקירבתו ונכנס לארבע אמותיו, היה מתפעל כל כולו ונרעש מגודל קדושתו. וכל מי שרק נכנס לבית מדרשו של רבי, היה מרגיש את הקדושה הנשגבה השוררת סביבותיו. את הדבקות הנעלית שלו בעולמות העליונים, את היחודים הנעלים שהיה מייחד, וכל העבודות הטמירות והנעלמות שהיה עוסק בהם בכל עת. ובזה השפיע הרה"ק **מסאטמאר** על כל הדור, והאיר את העולם כולו בקדושתו הנשגבה... (מתוך גיליון דעהו סטוצן עקב תשפ"ה)

• • • • •

מסופר שפעם בזמן שערך הרה"ק **מסאטמאר** טיש בסעודה שלישית בבית מדרשו, והיה יוקד בקדושתו, ובעת שהגיע לדבר דברי תורה, דברים חוצבים להבות אש, אשר כאב שם את כל ענין הציונות וכו', ובעת הזו נכנס יהודי לתוך בית המדרש שהיה נזקק לישועה רבה, באשר נחלה ה', ואז החל האדמו"ר את דיברותיו הק', ואמר שמי שאינו רוצה לשמוע את דעתו יכול לצאת ושיהיה לו בריא, ואכן אותו יהודי אשר השתייך לחוג אחר, אשר רבותיו היו בדעה אחרת מהאדמו"ר **מסאטמאר**, בענין אשר דיבר אז, אכן יצא מבית מדרשו, ואכן אותו יהודי הבריא, כלשונו הק' יכול לצאת ושיהיה לו בריא:

• • • • •

שמעתי מרבי **יעקב ברקוביץ** הנ"ל שזכה להסתופף בצלו דברי **יואל** לפני הרבה שנים, בשנות תש"כ. פעם אחת הגיע אורח מארץ ישראל לאמריקע, והיה רב חשוב ומכובד, ובא לאסוף צדקה לצרכי נשואי בנו. והנה באותם השנים הרוויחו אנשים בעלי בתים לערך מאה דולר לשבוע. וממילא כל מה שהיה שייך לאסוף לצרכי חתונה של יהודי היה סך של ב' או ג' אלפים. רבי **יעקב** היה באותה שעה בבית הרה"ק **מסאטמאר**, וכך אמר לאותו האורח, 'אין זה מן הכבוד שאתם תסתובבו בעצמכם לצרכי צדקה לנשואי בנכם, אינכם צריכים לסבול את הבזיונות של אסיפת דולרים יחידים, תשבו באכסניה שלכם ואני אראה מה לעשות, תחזרו אלי עוד כמה ימים ספורים'. ושאל אותו כמה אתם חושבים שתצליחו לאסוף באמריקה.

והשיב לו 'עשרת אלפים דולר'.

רבי יואל השתומם והתפלא היתכן שיעלה על דעתו ששיג סכום כזה. ובכל זאת אמר לו שישב אליו לאחר כמה ימים. לאחר ג' ימים בא אליו האורח החשוב הנ"ל, ויאמר לו **רבי יואל** 'אין זה מן הכבוד שאתם תקבצו הממון, קחו לכם מעטפה זאת'. והוציא מהמגירה מעטפה עם דולרים ונתן לאותו הרב, ואמר לו 'סעו לשלום לארץ ישראל'. בצאתו מבית הרב, פתח הרב את המעטפה, רבי יוסף אשכנזי הגבאי עמד שם בחוץ, וראה את הרב הנ"ל סופר וסופר עוד ועוד שטרות ירוקין, עד שספר סכום של תשעת אלפים וחמש מאות דולרים. רבי יוסף התפעל מאד, לא יאומן כי יסופר, לקבץ סכום עתק כזה באותם השנים. רבי יוסף נכנס אל הרב ושאל אותו לפשר הדבר, ואם כבר נותנים לו סכום כזה, מדוע לא לתת את הסכום השלם שביקש, עשרת אלפים? נענה רבי יואל ואמר: 'אסל, חשבתי שחכם הנך, איך אינך מבין שאם הייתי נותן לו עשר אלף, היה חוזר לביתו עם צער רב, מדוע אמר לי רק עשר ולא שלושה עשר וכדו', אך עתה שנתתי לו תשע וחצי, הוא מבין שהתאמצתי בכל הכוחות להשיג מה שיכלתי להשיג, והוא חוזר לביתו שמח וטוב לב'. וכך דרשו עה"פ 'אשרי משכיל אל דל', שצריך להטיב עם העני בדרך חכמה והשכל. לראות שיהיה שמח וטוב לב עם הצדקה שהוא מקבל. וכן אי' בפרשת ראה 'ולא ירע לבבך בתתך לו' שהלב שלך לא יהיה רע, וכ"ש שהלב של המקבל לא יהיה רע. אם תתן לו כל הסכום הענק שהוא ביקש, הרי יצטער שלא ביקש יותר'. (מתוך שיעור של הרב רייזמן ראה תשע"ז).

בחתונת הרה"ק בעל **עצי חיים מסיגעט** זי"ע [שנהיה חתן אצל הרה"ק רבי שלום אליעזר'ל מראצפערט זי"ע הי"ד] היה אחיו הרה"ק **מסאטמאר** ילד כבן שמונה, ובחן אותו הרה"ק משינאווא על לימודו. ובאותה שעה עסק בסוגיא ד'שיקול הדעת' בחושן משפט, והתבטא הרה"ק משינאווא ואמר לו: 'דו האסט א גוטן שיקול הדעת' (יש לך שיקול הדעת טוב), והיה מחשיב זאת ל'סמיכה'. (מתוך גיליון דעהו ראה תשפ"ו)

• • • • •

הרה"ק בעל **עצי חיים** מסיגעט התבטא פעם ואמר, כי כשם שיש בין הרופאים 'ספעציאליסטן' (מומחים) בכל תחום מבין

תחומי הרפואה, כך יש בין הצדיקים 'ספעציאליסטן' בענייני המשכת ישועות [והוא פלא, כי כנוסח הזה ממש שמעתי פעם גם מאת כ"ק מרן רבינו זי"ע]. ואחיו הרה"ק **מסאטמאר** יש לו כח מיוחד בענין עשירות, לעורר על בני ישראל שיהיו גבירים. וציין לכך את העובדא, שבעיר 'אורשיווא' לפני שהתמנה ברבנות העיר, היו אנשי העיר דלים ואביונים, ולא היה ביניהם 'גביר' אחד. ואילו מאז שהתמנה אחיו עליהם, נהיו שם כמה וכמה גבירים. וסיים את דבריו, כי מן הסתם קיבל כח זה מן השמים, לפי שהוא צריך לכך עבור הצדקות שהוא עוסק בהם. וכדברים האלו ראו בחוש גם אחר המלחמה, כאשר הגיע לארה"ב. כי לפני בואו היו ציבור היראים לדבר ה' מתפרנסים בדוחק רב ובעבודות קשות ומפרכות. ומאז זרח אורו בארץ הגולה, רמה קרנם של ציבור יראי ה', והתרבו בקרב אנשי שלומינו, כמה וכמה עשירים גדולים. והיה אכן מחלק צדקות רבות, וחינך את חסידיו לעשות ולהרבות פעלים לצדקה וחסד. (שם)

• • • • •

מסופר דבר צחות משיחתן של צדיקים שתורה הוא, שהרה"ק בעל **דברי יואל** **מסאטמאר** זי"ע השיב במענה להגאון **רבי אליעזר סילבער** זצ"ל אב"ד סיניסניעטי שבאהייא וראש נשיאות אגודת הרבנים דארצה"ב, אודות מנהגו להתפלל שחרית במאוחר, וביאר לו דאכן כתיב 'וישכם אברהם בבוקר' אך מאן יימר לך כמה זמן ארכה לו ה' ויחבוש את חמורו'.

ונלע"ד לבאר דברי קדשו, שאף שדיבר בצחות, אך כולו תורה הוא כאמור, ואפשר לומר שטמון בכאן רמז נוסף, ע"פ המובא בשו"ע שבתפילה צריך התפשטות הגשמיות והחומריות, וכן היתה דרכם של הצדיקים. וזהו הנרמז בתשובת הרה"ק **מסאטמאר** שלקח זמן רב ל'ויחבוש את חמורו' להפשיט ולהוריד כל החומריות והגשם מעליו, עד שיהא מוכן לתפילה כראוי וכנכון בהתפשטות הגשמיות, וכמבואר בשולחן ערוך:

וכזה יסופר עוד אודות הרה"ק **רבי לייב'לע** **אייגר**, שכאמור התפלל במאוחר עד מאוד, שפעם שאלו על כך הרה"ק **רבי אברהם המגיד מטריסק** זי"ע בעל ה"מגן **אברהם**" עה"ת, שאמאי יתנהג ככה

לאחר את תפילתו כל כך, והשיבו הרה"ק ר' לייב'לע "האמן לי שתיכף ומיד בבוקר, הנני מתחיל בהכנתי לתפילת שחרית, אלא שאינני מספיק לגמור הכנותי, עדי ערב". הרה"ק מטריסק עוד לא נחה דעתו בכך והציע לו עצה שידלג על תפילה אחת, ואז כבר יבוא הכל על מקומו בעתו ובזמנו, השיב לעומתו הרה"ק רבי לייב'לע "אנו איננו עובדים על הזמן, עבודתנו היא להספיק כמות, ובכגון זה אי אפשר להחסיר אף חתיכה אחת", ובלשון קדשו "מיר ארבעטן נישט אויף די צייט, מיר ארבעטן אויף די שטיק, און אז מ'ארבעטן אויף די שטיק קען קיין איין שטיק נישט אויסלאזן.

• • • • •

עובדא נפלאה סיפר הרב רייזמן שליט"א (בתוך שיעוריו). ישב פעם הרה"ק מסאטמר זי"ע בשמחת חתונה בשעת חדוה, בדחן מומחה עמד ודרש בכונה טהורה לשמח את הרבי ואת החתן והכלה, שאל הבדחן את הרבי אם הוא יכול 'לחקות' את הרבי כפי שנראה בתפילת ההושענות. משקיבל את רשות הרבי, התחיל הבדחן לחקות במומחיות את התנועות והבכיות הידועות של הרבי בהושענות. בתחילה חיך הרבי ונהנה ממומחיותו של הבדחן אשר היטיב לחקותו בדיוק נמרץ, אך לפתע התחיל לבכות בכי גדול. בראות הבדחן את בכיו, נבהל וניגש אל הרבי וביקש סליחתו בלב מר, שמא פגם בכבוד תורתו. אמר לו הרבי: הרגע בני, לא בשבילך הנני בוכה, אלא כשראיתי שאתה יודע לחקות אותי במומחיות כזאת, עד ששמעתי את קולך ממש כקולי, התחלתי לחשוב שאם מישוהו אחר יכול לחקות אותי, על אחת כמה וכמה שאני יכול לחקות את עצמי, ומי יודע אם ההושענות שלי בשנה זו אינם אלא רק חיקוי מקצועי מההושענות שלי בשנה הקודמת...

• • • • •

טעם הנחת המצות מתחת לקערה, ללמד אמונה פשוטה ולא בדרכי החכמה והחקירה

הדברי יואל מסאטמר זצוק"ל היה בירושלים שנה אחת בחג הפסח. בירושלים היה מקובל ריא"ז מרגליות, הוא שאל את המקובלים קושיא בכוונת הפסח ולא היה אחד ששייבנו, עד ששאל את הדברי יואל, והניח את דעתו. בכתבי האריז"ל מבואר סדר הקערה לפי סדר הספירות, כנודע שהקב"ה

ברא את העולם בקומה של עשר ספירות, כתר חכמה בינה הם המוחין, רצון מחשבה והבנה, וז' מדות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות. ומכיון שאנו נולדים מחדש בחג הפסח, לכן מסדרים על השלחן כל הספירות. הקערה היא מלכות, דלית לה מגרמה כלום, היא המדה האחרונה של עשרת הספירות, אין לה אור מעצמה, כמו קערה ריקה, וכל האורות מאירים בה. לכן מניחים עליה ו' המדות, זרוע מימין הוא חסד, ביצה משמאל גבורה, מרור באמצע תפארת, חרוסת מימין למטה, הוא נצח, כרפס משמאל הוד, חזרת באמצע למטה הוא יסוד. והנה ג' המצות רומזים על ג' המוחין חכמה בינה ודעת, המצה הוא מחטה, אין התינוק קורא אבא ואימא עד שיטעם טעם דגן, וא"כ לכאן צריך להניח ג' המצות מעל הקערה, שהרי סדר הג' מוחין הם למעלה מז' המדות. ואיך נהגו כל ישראל, וכמו שכתוב לכאן בכתבים, להניח המצות, ומעליהם הקערה וסדר המדות, הרי תמיד המוחין צריכים להיות למעלה מהמדות? [אכן בבעלזא נהגו להפך, ולהניח המצות על הקערה, אך מנהג העולם אינו כן.] רבי אשר זעליג שאל את הקושיא למקובלים, ולא היה להם מה להשיב. אך הרה"ק מסאטמר ענה לו בפשיטות, שהרי בליל הסדר אנו מחנכים את הבנים לאמונה פשוטה, וענין האמונה הוא שאדם עושה כל מה שצריך לעשות, כל המדות יהיו בשלימות, חסד ויראת שמים ותורה וכן שאר המדות. אם יקדים האדם את החכמה בינה ודעת לפני שיעבוד את ה', אין זו אמונה פשוטה, אלא ידיעת הבורא והשגת המוחין. וכבר חנכנו אותנו רבוה"ק שלא ללכת בדרכי החקירה, רק באמונה פשוטה, שהוא הכתר העליון, אין הפשוט. ולכן דוחים את המוחין למטה מהמדות, המצות למטה מהקערה, כי בליל הסדר אין מעלים את החב"ד למעלה מהמדות, כדי להורות על אמונה פשוטה. האמונה הפשוטה גדולה מכל דרכי החכמות הגם שבליל הסדר שואלים ד' שאלות, אין אלו קושיות של חקירה, אלא שאלות ששואלים ומקבלים התשובה ומאמינים בפשטות.

וכבר אמר הרה"ק רבי הערש מרימנוב שעדיף להיות 'שאינו יודע לשאול'. לזאת הנהיגו רבותנו בדורות אחרונים להניח הקערה על המצות, לעבוד את השי"ת רק באמונה בלבד, כמו שכתב היעב"ץ שבגלות

שפניא ראו להדיא שכל אלו שעבדו את הקב"ה בדרכי החקירה והחכמות, כשהגיע שעת נסיון לא יכלו לעמוד וכפרו באלקי ישראל רח"ל, משא"כ נשים ועמי הארץ שעבדו את ה' באמונה פשוטה, זכו לעמוד בנסיון במסירות נפש. ובאמונה פשוטה צריך הרבה לדבר בזה, לא לשתוק, אלא 'האמנתי כי אדבר' להרבות בדיבורי אמונה. אני מאמין באמונה שלימה שהקב"ה מצוי ראשון, והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ולהרחיב שעות רבות איך הקב"ה עושה הכל, זה הדיבור אינו חכמה בינה, אלא לכתחילה אריבער, אמונה פשוטה בהשי"ת. והנה האמונה הפשוטה היא בח' כתר, שנקרא אין, שהוא למעלה מכל הספירות והמדות, וכן"ל שכשאי אפשר לפתוח את הדלת, מדלגים מלמעלה, היינו שבמקום ללכת בדרך המוחין ולקשר עצמו דרך הדעת אל הבינה ומשם אל החכמה, וכך לעבוד את ה', הרי רבוה"ק למדונו לדלג על החכמה והבינה, כמו החת"ס שפתח ספר חובות הלבבות ודילג על שני השערים הראשונים. וכמובא במ"ב מה שאמר הרה"ק מקינון שגם לאחר כל ההשגות הוא מתפלל בתינוק בן יומו, בפשיטות ותמימות. והבעש"ט הק' אמר שגם לאחר כל ההשגות, הוא מאמין כנער, ולזאת מסדרים המצות מתחת לקערה. (מתוך שיעורי הרב רייזמן שליט"א) זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ"ז מנ"א (ה'תרט"ו)

יומא דהילולא

של הרה"ק רבי אברהם מרדכי זיע"א
בן הרה"ק רבי יצחק מאיר מגור
בעל החידושי הרי"ם זיע"א

נערץ היה רבי אברהם מרדכי על צדיקי הדור שהחשיבו אותו כ"בעל מדרגות".

הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע אמר עליו: "רבים מקנאים ברבי אברהם מרדכי שזכה לאבא גדול כזה כמו הרי"ם מגור, אבל אני מקנא ברבי יצחק מאיר מגור, על שזכה לבן כזה כמו רבי אברהם מרדכי".

ואלו אביו הרי"מ זי"ע התבטא עליו ואמר:
"אברהם מרדכי שלי, הוא חסיד קאצק
אמתי:

.....

ר' שלמה'לי בנו הצעיר של רבי אברהם
מרדכי סיפר לנכדו: פעם בא אבי הרא"מ
לביהמ"ד בקאצק, וראה רעש והמולה
בסביבות בית המדרש, שאל, על מה הרעש?
אמר לו, יהודי נפל ונחבל, ומנסים להזעיק
עזרה להצילו. אמר הרא"מ: כך הוא הדבר
כשיהודי נופל ונכשל ר"ל בחטא, יש רעש
בשמים, ואומרים, יהודי נפל...

.....

מסופר (מפיה"ח ח"ר חיים יצחק שוורץ ז"ל) שאירע
פעם בעת שאמר הרבי מקאצק 'תורה', נפל
ספסל כבד על רגלו של הרה"ק רבי אברהם
מרדכי בנו של החידושי הרי"ם, ובאצילותו
לא הוציא הגה מפיו. אך כפסע היה שיבוא
לידי סכנה, עד שהבחין בדבר רעו הקרוב
הרה"ק מאיז'ביצא, וראה שפניו של הרא"מ
מכחילות וחש להצילו. (גוף הסיפור מובא בספר
'מאיר עיני הגולה', אך לא כתוב מי הצילו. ובשם החסיד ר'
יהושע קעלצער שהיה זה הרבי מאיז'ביצא)

כתוספת למעשה זה מסופר, שה'אמרי
אמת' נולד ביום ז' טבת, יום היא"צ של
הרה"ק מאיז'ביצא, ובהזדמנות התבטא
שכשקרא אביו ה'שפת אמת' את שמו
'אברהם מרדכי', התכווין בשם 'מרדכי' אך
ע"ש רבי מרדכי יוסף מאיז'ביצא. ואמרו
חסידים שהיה זה מעין הכרת הטוב על
שהציל את אביו הרא"מ.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ"ז מנ"א (ה'תשע"ה)

יומא דהילולא של כ"ק אדמו"ר
הרה"ק רבי משולם פייש מטאהש
[בעמח"ס 'עבודת עבודה'] זיע"א בן
הרה"ק רבי מרדכי סג"ל לאווי זיע"א

אשר הררי צרות ויסורים הקיפוהו מכל עבר.
ובבכי מר שפך לפני הרבי את לבו, וסיפר בזה
אחר זה על המאורעות הקשים שפוגעים
בו. אותה שעה עמדה על שולחנו של הרבי
כוס זכוכית גדולה מלאה תה רותח. כאשר
התגבר בכיו של אותו יהודי, אמר לו הרבי:
"קרב אלי!" והנה, על כל צרה וצרה שהזכיר
החסיד, נטל הרבי מעט מן התה הרוחת והתיז
ממנו עליו ועל בגדיו, עד שנרטבו בגדיו.
כמובן, החסיד לא פצה את פיו. לא שאל,
לא תמה ולא התלונן, למה זה מתיז עליו
הרבי משקה רותח. כי ידע והאמין באמונה
שלימה, שכל תנועה וכל מעשה של הצדיק
נעשים על פי כוונות נשגבות, ובוודאי אינם
אלא לטובתו. לאחר שסיים לפרוש את כל
צרותיו, פנה אליו הרבי ושאל: "האם לא כאב
לך כשהתזתי עליך את התה הרוחת?" השיב
החסיד: "ודאי שכאב". חזר הרבי ושאל:
"אם כן, מפני מה לא מחית? מדוע לא הבעת
אפילו פליאה אחת?" ענה החסיד בפשטות:
"יודע אני בבירור, שכל מה שעושה הרבי
אינו אלא לטובה. הייתי סמוך ובטוח שהרבי
ממתיק בזה מעלי את הדינים ומבטל ממני
את היסורים". האיר לו הרבי ואמר: "מאחר
שאני נקרא 'טאהשער רבי', האמנת שיש
בידי להמתיק דינים, ולכן קיבלת בשתיקה
אף דבר שכאב לך, מתוך ביטחון שהכול
נעשה לטובתך. אם כן, קל וחומר בן בנו של
קל וחומר, כלפי הקדוש ברוך הוא, שהוא
אדון הכל, וכל מעשיו אמת וחסד, והוא לבדו
הממתיק את כל הדינים ומיטיב לכל. מדוע,
אפוא, כאשר הוא שולח עליך יסורים, הנך
מתרעם ומתלונן? עליך להתחזק באמונה,
שכל הבא עליך אינו אלא לטובתך השלימה,
וכאשר תקבל הכול באהבה ובתמימות, ימהר
בכך תיקונך להיגמר ברחמים ובחסדים,
ותזכה לטוב בעולם הזה ובעולם הבא". וכעין
זה מביא הרה"ק מקאמארנא זי"ע ב"היכל
הברכה" (פרשת שופטים, על הפסוק "תמים
תהיה עם ה' אלקיך"), בשם רבינו הבעש"ט
הק': "שמעתי ממורי שאמר לאדם אחד:
תקבל כל הבא עליך בעולם הזה באהבה,
ואז יהיה לך עולם הזה ועולם הבא". (גיליון
ממעיינות הים ראה תשפ"ו)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

כ"ח מנ"א (ה'תרנ"ג)

יומא דהילולא קדישא

של הנצי"ב מוולאז'ין

הגה"ק רבי נפתלי צבי יהודא ברלין

זיע"א בן הגה"ק רבי יעקב זיע"א

מספרים, כי בעת שהקימו בתים חדשים
לישיבה ולמעונות הרמי"ם, אחרי שכל
הבתים הקודמים עלו באש בשריפה
הגדולה משנת תרמ"ו, והנצי"ב נאלץ זמן
ניכר להתגורר דרך-ארעי בחדרים שמתחת
לאולם הישיבה, אשר בו יושבים ולומדים
יותר משלוש מאות צעירים וקול-התורה
בוקע ומהדהד מתוכו ברמה, שאל מישו
את הנצי"ב: "רבי, כיצד יכול אתה לנוח,
לישון אפילו קמעא, בשעה שממעל לראשך
נשמע תדיר שאון הלומדים?" והשיב לו:
"נהפוך הוא! בשעה שאתה עובר ליד טחנה
ושומע את השאון ואת הרעש, הנך תמה,
כיצד הטוחן ישן בלילות, ונדמה לך כי לא
היית יכול להתקיים בהמולה זו אפילו שעה
אחת גם ביום. אבל האמת היא, כי ככל אשר
יגדל השאון, כן תנעם שינתו של בעל הטחנה
כשהוא שומע כל תנועה של הגלגלים מתוך
תענוג מרובה. אדרבה, בשעה שגלגלי
הטחנה עומדים ואין שאון, אזי אין הטוחן
יכול להירדם, השקט אינו נותן לו לנוח":

.....

הנצי"ב שאל פעם בחור אחד, שבא אל
וואלוזין ללמוד בישיבה: - באמת אתה
רוצה ללמוד? בודאי, רבי - השיב הבחור
מופתע במקצת - בוודאי. רוצה אתה להיות
מתמיד? - חזר ושאלו הנצי"ב. - בוודאי,
בוודאי - אמר. - אבל האם אתה יודע - שאל
אותו שוב הנצי"ב - מה חייב מתמיד לעשות
וכיצד הוא חייב להתנהג? והצעיר עמד ולא
היה יודע מה ישיב. - מתמיד - אמר הנצי"ב
- חייב לאכול בזמן, לישון בזמן וללמוד בזמן:

.....

הגאון ר' צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל, סיפר
שכשלמד בישיבת וואלוזין שוחח עם
חבריו על הפלאת וגדולת הרמב"ם, עבר
הנצי"ב ושמע את דבריהם. פנה אליהם
הנצי"ב ושאל: "היודעים אתם מדוע
אינכם גדולים כהרמב"ם?" הם שתקו,

והנצי"ב המשיך: "מפני שהרמב"ם לא דיבר על הרמב"ם, אלא ישב ולמד כל הזמן:

.....

סיפר הגאון **רבי יעקב קמינצקי** זצ"ל ראש ישיבת **"תורה ודעת": הנצי"ב מוולאז'ין** זצ"ל הקפיד כל ימיו שלא לקדש ולטעום ביום טוב דראש השנה לפני התקיעות. בערוב ימיו, ארע ביום ראש השנה **שהנצי"ב** היה חלוש עד מאוד ואף על פי כן לא רצה לקדש קודם התקיעות. מיד לאחר התקיעות, לאחר מוסף כאשר כבר לא יכול היה להחזיק מעמד מרוב חולשה, הובילוהו חיש לביתו, כדי שיקדש על היין ויסעד את לבו. אך, כאשר ניגש לקדש על היין נזכר לפתע בגדי שברפת, שמא עדיין לא נתנו לו היום מאכלו, והרי "אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו" (ברכות מ, א). מיד ביקשו את האחראי על הגדי, אשר היה אמור להתפלל בבית כנסת אחר, ולא מצאוהו. חיפשו וחיפשו, אך האיש הממונה לא נמצא. הזמן חלף, החמה כבר נטתה לערב, האחראי לא נמצא, הרפת נעולה, **והנצי"ב** ממאן לקדש, על אף רוב חולשתו. על "דינא דגמרא" אסור לעבור! כך המתינו לבואו של הממונה, עד אשר לפנות ערב נמצא האיש, רק אז, כאשר נתברר שהגדי קיבל את מאכלו נתרצה **הנצי"ב** לסעוד סעודת יום טוב:

.....

ביום הרביעי, בשבת תרנ"ב, בשעה עשר לפני הצהרים, באו סרדיוטי המלכות הרשעה, גזרו סגירה על הישיבה וגלות על ראשיה ולומדיה. המומים ודמומים נשארו עומדים כל בני הישיבה עד אשר נצטוו לצאת ויצאו. רק האחד לא יצא - האיש אשר הישיבה היתה חיי רוחו התעלף למשמע הגזירה מן הישיבה... אחת הסיבות שנסגרה ישיבת וואלאז'ין היתה באי רצונו למלא חובת הממשלה ללמוד שם גם מועט לימודי חול. החפץ חיים אמר (הובא בספר חפץ חיים עה"ת מעשה למלך עמוד רנ"א) במוסר השכל מאלף, "בא וראה עד היכן הגיעה דעת תורה של גאוני הדור העבר. לו הסכימו אז להנהיג לימודי חול בישיבת וולוז'ין, היתה ח"ו התורה משתכחת מדורנו, כי הלא כך דרכו של יצה"ר, פותח בשתי שעות ביום

בלמודי חול, עד אשר משאיר לבסוף רק שתי שעות ביום ללימודי קודש... אבל מכיון שהחליט לעמוד כעמוד ברזל, ולא להתפשר כלל. אז מצאה לה התורה נתיבים ושבילים במקומות אחרים, ונפתחו ישיבות בכמה מערי ליטא ופולין בלא לימודי חול ונעשו לבסוף מבצרי התורה בדורנו, כי כן דרך המעיין, אם אתה סותמו מכאן, פורץ לו דרך ממקום אחר ומפכה את מימיו דרך שם. ובכגון זה אמרו ז"ל (שבת ע"ט) "אשר שברת - יישר כחך ששברת", ובטולה זהו קיומה... שנה ומחצה האריך עוד **הנצי"ב** לחיות עלי אדמות, אולם שוב לא היו חיייו חיים. הוא עוד ניסה את כוחו בהשתדלויות אולי יעלה בידו לפתוח שוב את פתחי הישיבה, אך השערים נשארו נעולים. בן שבעים ושש שנים היה בהסתלקותו -- והוא לימד את ישראל ארבעים ושש שנה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

א' אלול (ה'תרמ"ד)
יומא דהילולא קדישא
של בעל ה"לב שמח מאלעסק"
הרה"ק רבי חנוך העניך זיע"א
בן הרה"ק רבי שמואל מאיר זיע"א

הרה"ק **הלב שמח מאלעסק** זי"ע, היה לו לפעמים רדיפות מאנשי בליעל, אנשי ביתו הפצירו בו, שיעשה איזה מעשה נגדם. השיב להם, הרי העולם אומרים שאני צדיק יסוד עולם, ואמר בענוות קדשו, הלא אין לי מזה כלום. אבל אעפ"כ אני מקבל מהם כסף בעת בואם אלי להתפלל בעד צורכיהם באמונתם בכוחי ולכאורה אני מקבל בשקר כספם וזהבם. אמנם כיון שאחז"ל עה"פ תולה ארץ על בלי מה, מי שכולם פי בעת ריבם, וזה מצדיק אומרים, שאני צדיק "יסוד עולם", ממילא כספם וזהבם בא אלי בצדק:

.....

סיפר איש א' מחסידי **אלעסק** כי בכפר א' סמוך ל**אלעסק** דר איש א' שה' מפרנס א"ע מזה שהביא חלב מהכפר לעיר **אלעסק**.

פ"א כשהי' בעיר עלה בדעתו לילך אל רבינו אודות איזה בקשה וכשבא לשם הי' הרבה אנשים למאות והי' דוחק גדול עד שדחק א"ע אל הגבאים לכתוב עבורו פתקא ואח"כ בקושי גדול נדחק חדר"ה אל רבינו, והבית הי' מלא פא"פ, ופתאום נשתומם כשראה אשר הפתקא שבידו הוא נייר חלק בלי שום כתב והשתומם ע"ז כי ידע בעצמו שהגבאי כתב לו פתקא, רק חשב בדעתו שמחמת הדחק של האנשים טעה הגבאי ונתן לו נייר חלק תחת הפתקא וחשב בדעתו מה לעשות עתה לעת כזאת אם ילך בחזרה לכתוב פתקא אחרת לא הי' באפשרותו היום לבוא אל רבינו כי הרבה אנשים עמדו צפופים ומצפין לבא הביתה, והוא בעצמו לא יכול לכתוב וגמר בדעתו כך אם זה רבי גדול שהרבה אנשים באים אצלו אודות ישועות ורפואות צריך הוא לידע בקשתו מנייר חלק ג"כ וכן עשה ונתן הנייר החלק במקום פתקא עם פ"נ. ועכ"ז עמד בפחי נפש שירא מהקפדת רבינו. וכשלח רבינו בידו הקדושה את חתיכת הנייר החלק שאל אותו מאין אתה ולא יותר ואמר לו מאיזה כפר הוא ונטל רבינו הפתקא בידו וקרע חתיכת נייר ממנו ונתן לו ואמר: "תיכף ומיד תסע לביתך בלי שום שיהיו" והאיש הזה כששמע זאת נסע תיכף לביתו בפחד גדול כי לא ידע על מה מרומז שרבינו קרע הפתקא שלו ונתן לו חתיכה ממנו ופקדו למהר לביתו. וחישב בדעתו מי יודע מה זה ועל מה זה וכשהי' באמצע הדרך פגע בו עכו"ם א' ואמר לו שתדע שהרחים שבכפר שלנו נשרף כלו עד גמירא (וביתו של האיש הנ"ל הי' סמוך ונראה להרחים) וכששמע זאת רץ במהירות לביתו וראה שכן הוא שהרחים נשרפו ותשקע האש על יד ביתו, וביתו נשאר על עמדו שריר וקיים. ואמר שעתה מבין שרבינו קרע חתיכת נייר שקרע ביתו משריפת הרחים להציל ממנו. ונסע בחזרה לאלעסק וסיפר לרבינו מהמאורע וא"ל רבינו בזה"ל "ראיתי שביתך עומד בסכנה והתפללתי לחי החיים להציל את ביתך:

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

.....

הוצאות הגליון

נתרמו ע"י ידיד מערכת הגיליונות מקדמת דנא

לרגל שמחת הבר מצוה

של הבחור אוצר כלי חמדה

העמל ויגע בתורה ויראת השם

מתוך שמחה של מצוה קדושה וטהרה

הבה"ח **יצחק מאיר הכהן טורובר** נ"ו

והנני לשגר לך בזה מלא הטנא ברכות

לרגל היכנסך לעול תורה ומצוות

שתזכה לעלות במעלות התורה והיראה והחסידות

בדרך הסלולה של רבוה"ק מגור זיע"א ולהבל"ח

ויהא זה האילן לאילנא רברבא

בתוך כרם בית ישראל לתפארת המשפחה

ידיד המערכת הר"ר ישראל כהן שליט"א

ברכה מרובה

למכובדינו הדגול

הר"ר **החפץ בעילום שם** הי"ו

אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה, להגדיל תורה ולהאדירה

לרגל כ"ו מנחם אב יומא דהילולא קדישא של

הרה"ק **רבי יואל מסאטמר** זיע"א

זכות הצדיקים יגן בעדו

ויזכו לנחת מכל יוצ"ח ולכל הטוב

שבת שלום ומבורך!

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל, שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: smwhtwbh@gmail.com

או בטלפון - 054-844-3494 ובהשאת הודעה, לציין עבור גיליון שמועה טובה

וכן מי שנדבו לבו לקחת חלק בזיכוי הרבים דרך תרומות והנצחות האפשריות כדלהלן:

א. דרך הקישור [שמועה טובה](#)

ב. דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000, הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.

ג. שילחו את בקשתכם לכתובת המייל הנ"ל. ואי"ה ניצור עמכם קשר בהקדם.

ד. חייגו לטלפון הנ"ל (וכן תוכלו להשאיר הודעה).